

TANZİMAT DÖNEMİ TÜRK EDEBİYATI-II

A

2012 AS 4425-A

1. Aşağıdaki eserlerden hangisi Tanzimat Dönemi ikinci kuşağının kaleme aldığı romanlardan biri değildir?

A) Zehra
B) Felatun Bey ile Râkım Efendi
C) Araba Sevdası
D) Sergüzeşt
E) Turfanda mı Yoksa Turfa mı

2. Tanzimat Dönemi ikinci kuşağı yazarlarına daha sonra üçüncü kuşak yazarlar eklenir.

Aşağıdakilerden hangisinde bu yazarlar birlikte ve doğru olarak verilmiştir?

A) Mehmet Celal - Fatma Âliye Hanım - Nabizade Nâzım
B) Mehmet Rauf - Sami Paşazade Sezai - Fatma Aliye Hanım
C) Cenap Şahabettin - Recaizade Mahmut Ekrem - Mizancı Murat
D) Namık Kemal - Mehmet Celâl - Cenap Şahabettin
E) Nabizade Nazım - Sami Paşazade Sezai - Recaizade Mahmut Ekrem

3. Tanzimat'ın ikinci kuşağını oluşturan yazarlar ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Romanın olay merkezli gelişmesinden çok fazla kopmadan daha karakter merkezli eserlere doğru geçmişler ve karakterlerin içsel niteliklerini; mekânlara ve dış görünüşlerine de yansıtmışlardır.
B) Batı'da gelişen pozitif bilimlerden ve natüralizmden hareketle insanlarda fizyolojik ve sosyo-genetik kalıtsallığı ilk defa ele almaya başlamışlardır.
C) Karakter merkezli eserlerden ziyade olay merkezli, özellikle de çerçeve bir olayın içinde çokça olayın anlatıldığı eserlere ağırlık vermişlerdir.
D) Batı edebiyatını birinci elden tanıyan ve nispeten daha iyi yetişmiş sanatçılardır.
E) Düzenli öğrenim görmüş, kendilerinden önceki roman denemelerinden yararlanmışlardır.

4. Recaizade Mahmut Ekrem hangi eserini, 1885 yılında başlayan romantizm-realizm tartışmasından sonra, iyice güçlenen realist akımın etkisi altında kaleme almıştır?

A) Turfanda mı Turfa mı?
B) Araba Sevdası
C) Zehra
D) Cezmi
E) İntibah

5. Aşağıdaki eserlerden hangisi Türk edebiyatında köye yönelişin öncü eserleri arasında yer almaz?

A) Kara Bibik
B) Bahtiyarlık
C) Bir Gerçek Hikâye
D) Turfanda mı Yoksa Turfa mı?
E) Cezmi

6. *Turfanda mı Yoksa Turfa mı?* adlı eser hakkında aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Eserin ana kahramanı Mansur Bey'dir.
B) Eserin yazarı kendi idealist kişiliğiyle eserin ana kahramanını özdeşleştirmiştir.
C) Eser, döneminin birçok sorununa eleştirel bakış getirirken, aynı zamanda çözüm tekliflerinde de bulunur.
D) Bu eserle iki tip insan çizilir. Eski insan tipini Mansur Bey, yeni insan tipini ise Raşit Efendi sembolize eder.
E) Eserde İstanbul ile birlikte Anadolu'da sürdürülen köy hayatına da yer verilir.

7. Coğrafyadan, fen bilimlerine ve dilbilgisine kadar değişik alanlarda yazılar yazmış olmakla birlikte *Garip Aileler*, *Bir Gençliğin Güzârı*, *Dilaver*, *Yine Orada*, *Sevdâ-yı Medfun*, *Şık* gibi pek çok roman da kaleme almıştır.

Yukarıda sözü edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

A) Mehmet Celâl
B) Nabizade Nazım
C) Selanikli Fazlı Necip
D) Mizancı Murat
E) Fatma Âliye Hanım

A

2012 AS 4425-A

8. Aşağıdakilerden hangisi Emile Zola'nın *Meyhane* romanı ile benzerlikler taşıyan, natüralist ve fennî romandır?

- A) İntibah
- B) Sergüzeşt
- C) Turfanda mı Yoksa Turfa Mı?
- D) Araba Sevdası
- E) Zehra

9. I. Dramatik aksiyonu sağlayan temel unsur, tematik güç ile karşı gücün karşılaşması/ çatışması sonucu ortaya çıkar.
II. Öyküdeki olay veya durum, yer ve zamandan ziyade karakter ve karakterizasyonu ön plana çıkarır.
III. Olay merkezli anlatılarda kişiler düzlemi öne çıkarken, karakter ve düşünce sentezleyici anlatılarda kavramlar ve simgeler öne çıkar.

Anlatıyla ilgili yukarıdaki ifadelerden hangileri doğrudur?

- A) Yalnız II
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) I, II ve III

10. Aşağıdakilerden hangisi Ferit Edgü'nün yazdığı, 28 sözcükten oluşan, ama bir Emma Bovary trajik de içeren yoğunluklu bir durum öyküsüdür?

- A) Öç
- B) Oyun
- C) *Müsameretname*
- D) *Karabibik*
- E) *Kediler*

11. Aşağıdaki yazarlardan hangisi modern Türk öykücülüğünün öncülerinden biri değildir?

- A) Nabizade Nâzım
- B) Mustafa Reşit
- C) Şinasi
- D) Ahmet Efendi
- E) Sami Paşazade Sezai

12. Aşağıdaki eserlerden hangisi 18. yüzyılda kaleme alınmış olup, klasik öykü çizgisi içinde ortaya çıkan değişimin ilk örneğini oluşturur?

- A) *Âşıkla Maşuk Dürbünü*
- B) *Kıssadan Hisse*
- C) *Müsameretname*
- D) *Muhayyelât-ı Aziz Efendi*
- E) *Letâif-i Rivâyât*

13. *Müsameretname* adlı eserle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Ahmet Mithat Efendi tarafından kaleme alınmıştır.
- B) Kuruluş olarak *Bin Bir Gece* öyküleriyle Boccacio'nun *Decameron*'unu hatırlatır.
- C) Eski ile yeninin yan yana bulunduğu tipik bir geçiş dönemi örneğidir.
- D) Daha çok halk öykücülüğü geleneği içinde değerlendirilir.
- E) Eser hoşça vakit geçirmeyi amaçlayan, sanat endişesi taşımayan bir yapı arz eder.

14. I. Hayatı ve insanları pek tanımayan, gözü açılmamış birinin başlangıçta evliliğe karşı oluşu, sonra yaşadığı gülünç çapkınlığa bağlı olarak bir cariye ile evlendirilişi anlatılır.
II. Genelev kadınlarına merhamet duygusuyla yaklaşarak, onların evlilik yoluyla içinde bulundukları bataklıktan kurtulacaklarını ve düzgün bir hayat yaşayabilecekleri anlatılır.

Aşağıdakilerden hangisinde Ahmet Mithat Efendi'nin kaleme aldığı ve yukarıda konusu verilen kitaplar bir arada verilmiştir?

- A) *Mihnetkeşân-Bahtiyarlık*
- B) *Teenhül-Mihnetkeşân*
- C) *Gönül-Fitnekâr*
- D) *Nasip-Yeryüzünde Bir Melek*
- E) *Gençlik-Henüz On Yedi Yaşında*

2012 AS 4425-A

15. I. Gelenek-modernizm, Doğu-Batı çatışması ile sosyal hayatta varlığını duyuran sorunlar
II. Öykü kişilerinin ahlakçı anlayış doğrultusunda sosyal hayattaki iyi-kötü, olumlu-olumsuz, doğru-yanlış ayrımının figürlerine dönüşmesi
III. Çerçeve hikâye içinde müstakil hikâyeler anlatma geleneği
IV. Çok çok kısa öykü (short short story) tarzına meyil verilmesi

Yukarıdakilerden hangileri Yenileşme Dönemi Türk hikâyelerinin ortak özellikleri arasında yer alır?

- A) Yalnız III
B) I ve II
C) II ve III
D) I, II ve III
E) I, II, III ve IV

16. Aşağıdaki yazarlardan hangileri A. Mithat Efendi'den itibaren plansız şekilde gelen öyküye Batılı çehre kazandırmıştır?

- A) Sami Paşazade Sezai-Nabizade Nâzım
B) Sami Paşazade Sezai-Mehmet Celâl
C) Mustafa Reşit-Fatma Leman Hanım
D) Mehmet Celâl-Fatma Leman Hanım
E) Nabizade Nâzım-Halit Ziya

17. *Karabîbik* adlı eser ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Türk edebiyatının Anadolu'ya açılışında ve köye yönelişinde önemli bir adım, hatta başarılı ilk kalem ürünü olan bu uzun öykü, gerçekçi köy edebiyatı için de bir başlangıç olarak kabul edilir.
B) Emil Zola'nın Fransız köylüsünün yaşayışını dikkatlere sunan *Toprak* romanından etkilenecek yazılmıştır.
C) Anadolu insanının toprakla olan mücadelesi, insan ilişkilerindeki sıradanlığı ele alınır.
D) Öykü kişileri kendi düzey ve yetiştikleri çevreye göre konuşturulmuştur.
E) Politik düşünceleri içinde barındırarak toplumun bir kesimi savunulmuştur.

18. Geleneksel Türk tiyatrosu ile Batı tiyatrosu arasındaki fark aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) Geleneksel Türk tiyatrosunun Batı tiyatrosu gibi bir sahne üzerinde ve tiyatro binasında oynanmaması ve geleneksel Türk tiyatrosunun modern anlamda metinler yerine eski metinlerle oynanması
B) Geleneksel Türk tiyatrosunun Batı tiyatrosu gibi bir sahne üzerinde ve tiyatro binasında oynanmaması ve Batı tiyatrosunun yazılı metne yani senaryoya dayanması
C) Batı tiyatrosunun yazılı metne yani senaryoya dayanması ve geleneksel Türk tiyatrosunun oynandığı sahnelerin modern anlamda düzenlenmemesi
D) Batı tiyatrosundaki seyirlik oyunların ve tuluat gibi türlerin geleneksel Türk tiyatrosuna geç girmesi ve Batı tiyatrosunun yazılı metne yani senaryoya dayanması
E) Geleneksel Türk tiyatrosunda verilen yazılı eserlerin halkın bünyesinden çıkan, onun zevkini ve hayat anlayışını yansıtan eserler olmaması

19. Aşağıdaki yazarlardan hangileri Batılı tarzdaki ilk oyunları kaleme almıştır?

- A) Abdülhak Hamit, Direktör Âli Bey ve Namık Kemal
B) Samipaşazade Sezai, Direktör Âli Bey ve Namık Kemal
C) Ali Haydar, Abdülhak Hamit ve Samipaşazade Sezai
D) İbrahim Şinasi, Ali Haydar ve Direktör Âli Bey
E) İbrahim Şinasi ve Abdülhak Hamit

İzleyen sayfaya geçiniz.

2012 AS 4425-A

20. İbrahim Şinasi'nin *Şair Evlenmesi* adlı eseriyle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Türkiye Türkçesiyle Batı tarzında yazılmış ve Türkiye'de yayımlanmış ilk tiyatro eseridir.
- B) İbrahim Şinasi'nin *Şair Evlenmesi* adlı eserinden daha önce Batı tarzında bazı tiyatro eserleri yazılmış ve Batı dillerinden bazı eserler Türkçeye çevrilmiştir.
- C) Eser üç perde olarak kaleme alınmış, sonra birinci perde yazar tarafından metinden çıkarılmıştır. Böylece oyun iki perdelik bir komediye dönüşmüştür.
- D) Eserde Karagöz ve orta oyunundaki yanlış anlamalara dayanan, oldukça basit vak'alı bir konu ele alınmıştır.
- E) Piyesin konusu görmeden evlenme üzerine kurulmuş ve aklı başında bir dost tarafından ufak bir rüşvetle düzeltilen, hileli bir evlendirme vak'ası işlenmiştir.

21. Tiyatrodan sosyal fayda bekleyen ve halkın terbiyesinde ona görev yükleyen yazar, oyunlarında vatan sevgisini ve sosyal konuları işlemiştir. Osmanlı Tiyatrosu'nda oyuncuların yetişmesi için tiyatro çalışmalarına katılmış; gazetelerde tiyatro konusunda makaleler yayımlamıştır. *Vatan yahut Silistre*, *Gül Nihal*, *Âkif Bey*, *Kara Belâ*, *Zavallı Çocuk* ve *Celâleddin Harzemşah* isimli tiyatro eserleri kaleme almıştır.

Yukarıda sözü edilen sanatkâr aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ahmet Vefik Paşa
- B) Abdülhak Hâmit
- C) Namık Kemal
- D) Ahmet Mithat Efendi
- E) Recaizade Mahmut Ekrem

22. Aşağıdakilerden hangisi Ahmet Mithat Efendi'nin tiyatro eserlerinden biri değildir?

- A) Fûs-ı Kadimde Bir Facia yahut Siyavuş
- B) Hükm-i Dil
- C) Eyvah
- D) Çengi yahut Dâniş Çelebi
- E) Afife Anjelik

23. *Suhrab yahut Ferzendküş*, *Besa yahut Ahde Vefa*, *Seydi Yahya*, *Gâve* gibi tiyatro eserlerini kaleme alan sanatkâr aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ahmet Mithat Efendi
- B) Şemseddin Sami
- C) Ebuzziya Tevfik
- D) Recaizade Mahmut Ekrem
- E) Ali Haydar

24. Recaizade Mahmut Ekrem'in konusunu yabancı hayattan alan iki tiyatro eseri aşağıdakilerden hangileridir?

- A) *Afife Arjelik-Atala*
- B) *Çok Bilen Çok Yanılır-Vuslat*
- C) *Vuslat-Afife Arjelik*
- D) *Atala-Vuslat*
- E) *Afife Arjelik-Çok Bilen Çok Yanılır*

25. A. Mithat Efendi'nin konusunu *Şeyhname*'den alarak yazdığı ve Racine'in *Phèdre* adlı eserinin izlerinin de görüldüğü tarihsel oyun aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hükm-i Dil
- B) Fûs-ı Kadimde Bir Facia yahut Siyavuş
- C) Çerkes Özdenler
- D) Eyvah
- E) Çengi yahut Dâniş Çelebi

26. Muallim Nâci'nin Osmanlı bürokrasisi ve devlet sisteminin işleyişi içinde yok olup giden bir gencin trajedisini anlattığı oyun aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *Hâder*
- B) *Çok Bilen Çok Yanılır*
- C) *İbn-i Musa*
- D) *Duhter-i Hindû*
- E) *Hükm-i Dil*